

Sygn. akt VIII U 1231/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 r. w Gliwicach

sprawy T. W. (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 18 marca 2014 r. **nr** (...)

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu T. W. prawo do emerytury, poczynając od (...);
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 1231/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 marca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił ubezpieczonemu T. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 3 miesiące i 7 dni takiej pracy.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 1 września 1969r. do 30 kwietnia 1987r., od 29 czerwca 1992r. do 14 czerwca 1993r. i od 1 września 1993r. do 13 października 1996r. w Przedsiębiorstwie (...) we W. z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych oraz okresu zatrudnienia od 4 maja 1987r. do 7 marca 1992r. w

Przedsiębiorstwie Budowlano- (...) Sp. z o.o. w G., gdyż w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 15 października 2009r. nie określono stanowiska pracy zgodnie z Wykazem A, działem IV, poz. 38, pkt 9 Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż posiada wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż w okresie od 1 września 1969r. do 30 kwietnia 1987r., wykonywał pracę w Przedsiębiorstwie (...) we W. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku układacza wykładzin chemoodpornych. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Odwołujący wskazał, że wykonywanie pracy w szczególnych warunkach może udowodnić na podstawie zeznań świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Nadto ZUS wskazał, że ubezpieczony nie osiągnął wieku pozwalającego mu na przyznanie świadczenia na podstawie art. 24 ustawy emerytalno-rentowej.

Na rozprawie w dniu 6 listopada 2014r. T. W. sprecyzował, iż domaga się zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych całego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W. zakwestionowanego przez ZUS tj. okresów od 1 września 1969r. do 30 kwietnia 1987r., od 29 czerwca 1992r. do 14 czerwca 1993r. i od 1 września 1993r. do 13 października 1996r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony T. W. urodził się (...) Wiek 60 lat osiągnął (...)

W dniu 30 października 2013r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 18 marca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił ubezpieczonemu T. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat z uwagi na brak wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

ZUS ustalił, iż ubezpieczony na dzień 31 grudnia 1999r. posiada 28 lat, 7 miesięcy i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 3 miesiące i 7 dni takiej pracy.

Do pracy w warunkach szczególnych, z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W.:

- od 1 września 1969r. do 30 kwietnia 1987r.,

- od 29 czerwca 1992r. do 14 czerwca 1993r.

- od 1 września 1993r. do 13 października 1996r.

Do pracy w warunkach szczególnych ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu także okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budowlano- (...) Sp. z o.o. w G. od 4 maja 1987r. do 7 marca 1992r., gdyż w ocenie ZUS, w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 15 października 2009r. nie określono stanowiska pracy zgodnie z Wykazem A, działem IV, poz. 38, pkt 9 Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r.

Sąd ustalił, iż T. W. od 1 września 1969r. do 4 lipca 1972r. odbywał naukę w (...) Szkole Zawodowej (...) w G., gdzie uzyskał zawód murarza wykładzin chemoodpornych.

Ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) we W. (przekształconego z (...)) w okresie:

- od 1 września 1969r. do 30 kwietnia 1987r., w tym od 1 września 1969r. do 4 lipca 1972r. jako uczeń nauki zawodu zaś od 5 lipca 1972r. do 30 kwietnia 1987r. na podstawie umowy o pracę,

- od 29 czerwca 1992r. do 31 grudnia 1996r.

- od 16 grudnia 1997r. do 15 czerwca 1998r.

Przedsiębiorstwo (...) zostało zlikwidowane. Pracodawca ubezpieczonego nie wystawił mu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, iż Przedsiębiorstwo (...) we W. było zakładem usługowym branży chemicznej, który wykonywał prace antykorozyjne i wykładzinowe na rzecz innych zakładów branży chemicznej i hutniczej w zakresie wykładania wykładzin chemoodpornych. W nowo wybudowanych obiektach Zakład wykonywał zabezpieczenia chemoodporne poprzez wykładanie wykładziną ceramiczną urządzeń chemicznych i posadzek w halach produkcyjnych. Siedziba zakładu mieściła się we W. ale usługi były realizowane w całym kraju, jak i za granicą, m. in. w zakładach azotowych: T., K., P., C., O., N. Huta, P.. W zależności od rozmiaru zakładu roboty w danym zakładzie trwały od pół roku do dwóch lat. Prace wykonywane były nadto w istniejących już zakładach, gdyż zabezpieczenia chemoodporne miały określoną trwałość.

W trakcie nauki ubezpieczonego w szkole przyzakładowej przy Zakładach (...) w G., Zakład (...) przekształcił się w (...). Ubezpieczony odbywał praktyki zawodowe na budowach na Śląsku, gdzie prace wykonywali pracownicy (...).

Po zakończeniu nauki zawodu T. W. z dniem 5 lipca 1972r. podjął prace w (...) i został zatrudniony na stanowisku układacza wykładzin chemoodpornych. W zakładzie tym pracował do 30 kwietnia 1987r.

Sąd ustalił, iż w powyższym okresie spornym od 5 lipca 1972r. do 30 kwietnia 1987r. odwołujący wykonywał roboty chemoodporne i antykorozyjne w brygadzie układaczy wykładzin chemoodpornych. W zakładzie były też inne brygady antykorozyjne malarskie.

W brygadzie układaczy wykładzin chemoodpornych pracowało około 20 osób. Układacze wykładzin chemoodpornych pracowali przy zabezpieczeniu posadzek, zbiorników i innych konstrukcji przeciwko związkom żrącym, kwasom, rozpuszczalnikom. Praca polegała między innymi na robieniu izolacji wewnętrznej w zbiornikach na kwas. Na tę izolację następnie kładziono kształtki ceramiczne. Z kolei na posadzkach robiona była izolacja z płyt azbestowych. Układano płyty azbestowe również w zbiornikach. Pracownicy brygady zajmowali się również malowaniem posadzek, wanień i ścian środkami chemoodpornymi, takimi jak: żywice epoksydowe, fenolowoformaldehydowe, jak i wykładaniem zbiorników specjalnymi kitami, wykładzinami azbestowymi.

Ubezpieczony pracował po 8 godzin dziennie przy wykonywaniu zabezpieczeń antykorozyjnych. Często trzeba było pracować w godzinach nadliczbowych do 12 na dniówkę oraz w soboty i w niedziele. Była to praca szkodliwa w narażeniu na opary i pyły związane z azbestem i substancjami z żywic epoksydowych, fenolowych, w kontakcie z azbestem, acetonem, tribenzenami. Najczęściej wykonywana była w pozycji klęczącej, często w zbiornikach

Ubezpieczony nigdy nie był kierowany do innych prac, nie zmieniano mu zakresu obowiązków.

Zakład płacił dodatek szkodliwy, wydawał mleko, posiłki regeneracyjne.

W okresie zatrudnienia od 5 lipca 1972r. do 30 kwietnia 1987r. ubezpieczony był dwukrotnie kierowany do pracy na budowach eksportowych: od 15 listopada 1977r. do 31 grudnia 1978r. na budowę do NRD i od 11 listopada 1982r. do 29 stycznia 1984r. do Iranu. Na obu tych budowach pracował jako układacz wykładzin chemoodpornych. W Iranie pracował przy budowie elektrowni i jako pracownik (...) został tam skierowany do pracy przy wykładaniu zbiorników przeznaczonych do przechowywania mazutu. W NRD pracował w zakładach chemicznych przy malowaniu

hal, posadzek, zbiorników środkami chemoodpornymi. Na eksporcie ubezpieczony wykonywał takie same prace jak w kraju w pełnym wymiarze czasu pracy a nawet do 10 godzin.

W 1987r. wraz z innymi 4 pracownikami został przejęty przez Przedsiębiorstwo Budowlano (...) w G., na podstawie porozumienia między zakładami na identyczne stanowisko, jakie zajmował wcześniej. Zakład (...), realizował identyczne prace na rzecz zakładów chemicznych jak (...). Ubezpieczony wykonywał te same prace, co wcześniej w (...). Pracował m.in. w Zakładach (...) w M., w ZH w O..

W Przedsiębiorstwie Budowlano (...) ubezpieczony pracował od 4 maja 1987r. do 7 marca 1992r. z 6-cio miesięczną przerwą, w czasie której był skierowany do pracy na eksport do Czech (od 8 maja 1989r. do 15 listopada 1989r.). Na budowie eksportowej w Czechach pracował przy budowie wieży na kwas – przy obkładaniu murów wieży azbestem.

W świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 15 października 2009r. Przedsiębiorstwo Budowlano (...) w G. potwierdziło że w okresie od 4 maja 1987r. do 7 marca 1992r. ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace antykorozyjne i termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych na stanowisku monter robót chemoodpornych wymienionym w dziale IV, poz. 38, pkt 9 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r.

Od 12 marca 1992r. do 17 czerwca 1992r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) SA. gdzie wykonywał taką samą pracę. Okres ten został uwzględniony przez ZUS do pracy w warunkach szczególnych.

Z dniem 29 czerwca 1992r. ubezpieczony ponownie został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) we W. gdzie pracował do 31 grudnia 1996r., i poza 3 miesięcznym okresem urlopu bezpłatnego, wykonywał te same prace, co w okresie wcześniejszego zatrudnienia i w tych samych zakładach w całej Polsce, bowiem prace przy zabezpieczaniu chemoodpornym jakie wykonywał ubezpieczony musiały być okresowo powtarzane.

W okresie od 9 września 1996r. do 1 listopada 1997r. T. W. pracował w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w K. i był skierowany na eksport do Niemiec. Zakład ten realizował usługi w zakresie układania wykładzin chemoodpornych w płytach i odwolujący pracował przy wykonywaniu tych prac jako układacz wykładzin chemoodpornych.

Następnie od 16 grudnia 1997r. do 15 czerwca 1998r. ubezpieczony ponownie został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) we W., wykonując takie same prace jak w poprzednich zatrudnieniach w tym zakładzie, jako układacz wykładzin chemoodpornych.

W okresie od 17 czerwca 1998r. do 3 grudnia 1998r. ubezpieczony pracował w zakładzie (...) w G.. W tym zakładzie pracował przy układaniu azbestem i kształtkami chemoodpornego wyciągu wentylacyjnego.

W spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) wraz z ubezpieczonym pracowali świadkowie: W. G. – pracował od 1 stycznia 1970 do 31 października 2001r. jako układacz wykładzin chemoodpornych – brygadzysta, przełożony ubezpieczonego oraz brat ubezpieczonego H. W. – pracował od 19 maja 1971r. do 31 stycznia 1991r. na stanowisku układacz wykładzin chemoodpornych.

W. G. pobiera emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, H. W. pobiera emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach przyznaną wyrokiem sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 sierpnia 2010r. (sygn. VIII U 790/10).

Przedsiębiorstwo (...) wystawiło W. G. i H. W. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując, iż we wskazanych w świadectwie okresach wykonywali oni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace na stanowisku układacz wykładzin chemoodpornych wymienionych w Wykazie A, dział IV, poz. 38 pkt. 9 stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 19 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 6 sierpnia 1983r.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony legitymuje na dzień 1 stycznia 1999r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 28 lat, 7 miesięcy i 20 dni.

Nadto Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia od 5 lipca 1972r. do 30 kwietnia 1987r. w Przedsiębiorstwie (...) we W. T. W. odbył w okresie od 25 kwietnia 1973r. do 10 kwietnia 1975r. zasadniczą służbę wojskową. Pracę u dotychczasowego pracodawcy podjął z dniem 2 maja 1975r.

Bezsporne było, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia z dniem (...) i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z Przedsiębiorstwa (...) we W. (k.45), pisma syndyka Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w G. z dnia 19 grudnia 2014r. (k.92), akt emerytalnych świadka H. W., zeznań świadków: H. W., przesłuchanego w drodze pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy w Puławach (k.78) i W. G. (nagranie z rozprawy z dnia 6 listopada 2014r. min. 06.02 i n. k.67) oraz przesłuchania ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z dnia 13 stycznia 2015r. min. 12.15 i n. k.97).

Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które zostały potwierdzone przez zeznania świadków. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie zatrudnienia, posiadają zatem szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy. Świadkowie wykonywali takie same prace jak odwołujący i są uprawnieni do emerytury wcześniejszej z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o

przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy uwzględnił mu jedynie 3 miesiące i 7 dni takiej pracy z okresu zatrudnienia w (...) SA. od 12 marca 1992r. do 17 czerwca 1992r.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem w ocenie Sądu do takiej pracy należało zaliczyć mu zakwestionowane przez ZUS okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W.:

- od 5 lipca 1972r. do 30 kwietnia 1987r. – z wyłączeniem okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 1 stycznia 1975r. do 1 maja 1975r. (od 2 maja 1975r. ubezpieczony powrócił do pracy u dotychczasowego pracodawcy)

- od 29 czerwca 1992r. do 14 czerwca 1993r. oraz

- od 1 września 1993r. do 13 października 1996r.

a także okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budowlano- (...) Sp. z o.o. w G. od 4 maja 1987r. do 7 marca 1992r.

Z materiału dowodowego wynika, że w wymienionych wyżej okresach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W. T. W. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace antykorozyjne i termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych, na stanowisku układacza wykładzin chemoodpornych.

Przedsiębiorstwo (...) było zakładem usługowym, który wykonywał prace antykorozyjne i wykładzinowe na rzecz innych zakładów w branży chemicznej i hutniczej w kraju i za granicą w zakresie wykładania wykładzin chemoodpornych. Zakład wykonywał zabezpieczenia chemoodporne w nowo wybudowanych obiektach jak i obiektach już istniejących, gdyż zabezpieczenia antykorozyjne i termoizolacyjne miały określoną trwałość.

Ubezpieczony pracował w brygadzie układaczy wykładzin chemoodpornych, wykonywał roboty chemoodporne i antykorozyjne. Prace wykonywał w obiektach na terenie całego kraju. Pracował przy zabezpieczeniu posadzek, zbiorników i innych konstrukcji przeciwko związkom żrącym, kwasom, rozpuszczalnikom. Praca polegała między innymi na robieniu izolacji wewnętrznej w zbiornikach na kwas. Na tą izolację następnie kładziono kształtki ceramiczne. Izolacja posadzek i zbiorników robiona była z płyt azbestowych. Odwołujący zajmował się również malowaniem posadzek, wanień i ścian środkami chemoodpornymi, takimi jak: żywice epoksydowe, fenolowoformaldehydowe, jak i wykładaniem zbiorników specjalnymi kitami, wykładzinami azbestowymi. Praca ta odbywała się w narażeniu na szkodliwe opary i pyły związane z azbestem i substancjami z żywic epoksydowych, fenolowych, w kontakcie z azbestem, acetonem, benzenami. Najczęściej wykonywana była w pozycji kłęczącej, często w zbiornikach.

Przy wykonywaniu zabezpieczeń antykorozyjnych pracował po 8 godzin dziennie a często w godzinach nadliczbowych oraz w soboty i w niedziele. Nie był kierowany do innych prac.

Z materiału dowodowego wynika, że taką samą pracę, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy zabezpieczeniach chemoodpornych i antykorozyjnych, wykonywał ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G., który to zakład również realizował identyczne prace na rzecz zakładów chemicznych jak zakład (...).

Zarówno w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W. jak i w Przedsiębiorstwie Budowlano (...) w G. T. W. był kierowany do prac za granicę kraju. Na budowach eksportowych odwołujący również był układaczem wykładzin chemoodpornych i wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy a nawet w nadgodzinach, takie same prace jakie wykonywał w kraju.

I tak w okresie od 15 listopada 1977r. do 31 grudnia 1978r. pracował w NRD w zakładach chemicznych przy malowaniu hal, posadzek, zbiorników środkami chemoodpornymi.

W okresie od 11 listopada 1982r. do 29 stycznia 1984r. pracował w Iranie. przy budowie elektrowni przy wykładaniu zbiorników przeznaczonych do przechowywania mazutu.

Od 8 maja 1989r. do 15 listopada 1989r. ubezpieczony był skierowany do pracy na budowie eksportowej w Czechach, gdzie pracował przy budowie wieży na kwas – przy obkładaniu murów wieży azbestem.

Wykonywane przez ubezpieczonego prace antykorozyjne i termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych są wymienione pod poz. 38, działu IV, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, nawet jeśli stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, że ubezpieczony nie przedłożył za okresy sporne (poza okresem zatrudnienia w BREM w G.) świadectw pracy w szczególnych warunkach. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym taki charakter jego pracy, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Świadkowie ci wykonywali pracę o takim samym charakterze jak ubezpieczony i pobierają emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd wskazuje, że wyżej wskazane okresy nie obejmują okresów urlopu bezpłatnego, które ZUS wyłączył.

Sąd zwraca także uwagę, iż w okresie od 25 kwietnia 1973r. do 10 kwietnia 1975r. T. W. odbył zasadniczą służbę wojskową. Pracę u dotychczasowego pracodawcy podjął z dniem 2 maja 1975r. tj. w terminie 30 dni od zakończenia odbywania służby. Okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 25 kwietnia 1973r. do 31 grudnia 1974r. należało uwzględnić do pracy w warunkach szczególnych, z uwagi na obowiązywanie w tym okresie art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974r. Natomiast okresu od 1 stycznia 1975r. do 1 maja 1975r. nie zalicza się do zatrudnienia w warunkach szczególnych, a to z uwagi na zmianę z dniem 1 stycznia 1975r. przepisów.

Odbywanie zasadniczej służby wojskowej regulowane jest przez ustawę z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2004r. Nr 241, poz. 2416).

Zgodnie z treścią art. 108 ust. 1 tej ustawy obowiązującego w okresie od 29 listopada 1967r. do 31 grudnia 1974r. (a zatem częściowo w okresie obywatela zasadniczej służby wojskowej przez odwołującego), okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Na podstawie art. 108 ust. 4 w/w ustawy wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (tj. w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił powrót do zakładu pracy), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

W uchwale z dnia 16 października 2013r. II UZP 6/13 (LEX nr 1385939, Biul.SN 2013/10/24), Sąd Najwyższy potwierdził, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zaś Sąd orzekający prezentowane stanowisko w pełni podziela.

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania Sąd orzekający stwierdza, że już zaliczenie wymienionych wyżej spornych okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W. oraz w Przedsiębiorstwie Budowlano- (...) Sp. z o.o. w G. (po uwzględnieniu do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu uznanego przez ZUS) pozwala na uznanie, że T. W. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Niemniej jednak Sąd zwraca uwagę, iż w toku postępowania dowodowego ustalono, że poza wyżej wymienionymi okresami spornymi ubezpieczony posiada (do dnia 31 grudnia 1998r.) także inne okresy zatrudnienia w których wykonywał również pracę w szczególnych warunkach przy takich samych pracach jak w okresach spornych.

I tak w okresie od 9 września 1996r. do 1 listopada 1997r. T. W. pracował w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w K. jako układacz wykładzin chemoodpornych na eksporcie w Niemczech.

Od 16 grudnia 1997r. do 15 czerwca 1998r. ubezpieczony ponownie był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) we W. i wykonywał takie same prace jak w poprzednich okresach zatrudnienia w tym zakładzie.

Z kolei w okresie od 17 czerwca 1998r. do 3 grudnia 1998r. ubezpieczony pracował w zakładzie (...) w G., przy wykładaniu azbestem i kształtkami chemoodpornego wyciągu wentylacyjnego.

Reasumując, należało uznać, że T. W. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego nie była przedmiotem sporu. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE i ukończył wymagany wiek 60 lat.

W konsekwencji Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia (...) tj. z dniem osiągnięcia wieku emerytalnego.

W punkcie 2 wyroku – na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., Nr 461) – Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Mariola Szmajdych